

Monkey Business Images / Shutterstock.com

Menu

← [Onko terrorismi todella yleistynyt aikamme?](http://www.uutistamo.fi/onko-terrorismi-todella-yleistynyt-aikanamme/)

(<http://www.uutistamo.fi/onko-terrorismi-todella-yleistynyt-aikanamme/>).

[Mistä tuut, minne meet – kotikuntani mun?](http://www.uutistamo.fi/mista-tuut-minne-meet-kotikuntani-mun?)

(<http://www.uutistamo.fi/mista-tuut-minne-meet-kotikuntani-mun/>).

KOULUTUKSEN YHDENVERTAISUUS EI TOTEUDU SUOMESSA

29.12.2016 - Lukuaika 4 minuuttia

[Suomalainen yhteiskunta \(http://www.uutistamo.fi/suomalainen-yhteiskunta/\)](http://www.uutistamo.fi/suomalainen-yhteiskunta/)

Elina Kilpi-Jakonen - sosiologian dosentti, erikoistutkija - Turun yliopisto

Maahanmuuttajataustaiset nuoret jäävät usein koulutuksessaan jälkeen valtaväestön nuorista. Niinpä on tärkeää tunnistaa kohtia, joissa koulutuspolku muuttuu eriarvoistavaksi – ja lopulta katkeaa osalta nuorista.

Kouluttautuminen on tärkeä osa maahanmuuttajataustaisten nuorten integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan. On kuitenkin havaittu, että peruskoulun päättyessä maahanmuuttajien lasten ja valtaväestön välillä on huomattavia eroja niin **oppimistuloksissa**

(<https://ktl.jyu.fi/julkaisut/julkaisuluettelo/julkaisut/2014/D110.pdf>) kuin kouluarvosanoissakin.

Tienhaara on merkityksellinen, sillä se tuntuu antavan nuorille erilaiset mahdollisuudet edetä koulutusjärjestelmässä. Kouluarvosanat nimittäin vaikuttavat siihen, mihin lukioon tai ammattikouluun nuori pääsee opiskelemaan. Lisäksi arvosanojen perusteella voi ainakin jossain määrin ennakoida sitä, kuinka hyvin nuori tulee menestymään toisella asteella ja sitä, kuinka todennäköisesti hän jatkaa koulutustaan aina korkea-asteelle – yliopistoihin ja ammattikorkeakouluihin saakka.

Useissa Euroopan maissa **on todettu (<http://dx.doi.org/10.1146/annurev.soc.34.040507.134728>)**, että maahanmuuttajataustalla on jossain määrin kaksijakoisia vaikutuksia kouluttautumiseen. Yhtäältä maahanmuuttajataustalla on havaittu tutkimuksissa negatiivinen yhteys testituloksiin, arvosanoihin ja siihen, kuka jatkaa kouluttautumista peruskoulun jälkeen, ja kuka ei. Toisaalta maahanmuuttajataustaiset nuoret jatkavat lukioon ja korkeakouluun useissa tapauksissa todennäköisemmin kuin yhtä hyvin koulussa pärjänneet valtaväestön nuoret. Tämänkaltaiset tutkimustulokset vaikuttaisivat siis viittaavan siihen, että maahanmuuttajaperheistä löytyy usein huomattava määrä koulutuksellista kunnianhimoa.

ustaiset Vaikka koulunkäynti ei olisi aina ongelmatonta, nuoret ikään kuin kirivät kiinni tähdäten myöhemmin korkeammalle koulutusvalinnoillaan.

Voimme tarkkailla siirtymävaiheiden merkitystä vertailemalla kahta erilaista ryhmää. Ensinnäkin peruskoulun päättötodistuksen keskiarvoilla mitattuna heikosti peruskoulussa pärjänneitä nuoria, joiden keskiarvo oli alle seitsemän. Nämä nuoret jatkavat yleensä ammatilliseen koulutukseen, mutta eivät siitä eteenpäin. Toiseksi voimme katsoa sellaisia nuoria, joiden keskiarvo on vähintään 8,5 – nuoria, jotka ovat pärjänneet peruskoulussa hyvin. He jatkavat yleensä lukioon ja siitä eteenpäin korkeakoulutukseen.

Tunnistamalla kohtia, joissa koulutuspolku katkeaa osalta meistä, pääsemme lähemmäs eriarvoisuuden kysymystä. Niin ammatilliseen koulutukseen kuin lukioonkin peruskoulusta jatkavien nuorten koulutuspolkua tutkiessa törmää eroihin maahanmuuttajataustaisten nuorten ja niin sanotun valtaväestön välillä.

Tilastokeskukselta hankkimani aineisto on otos vuosina 2000–2004 peruskoulun päättäneistä nuorista, joiden kouluttautumista seurattiin kahdeksan vuoden ajan. Maahanmuuttajataustaisiksi luokitellaan tässä ne nuoret, joilla on kaksi ulkomailla syntynyttä vanhempaa ja valtaväestöön kuuluviiksi kaikki, joilla on vähintään yksi Suomessa syntynyt vanhempi.

Aineistostani ilmeni, että heikosti peruskoulussa pärjänneitä eli nuoria, joiden peruskoulun päättötodistuksen keskiarvo oli alle 7, on valtaväestöstä 21 prosenttia ja maahanmuuttajataustaisista nuorista 34 prosenttia. Hyvin peruskoulussa menestyneitä eli henkilöitä, joiden peruskoulun päättötodistuksen keskiarvo oli vähintään 8,5 on valtaväestöstä 27 prosenttia ja maahanmuuttajataustaisista 14 prosenttia. Näissä luvuissa näkyy ensimmäinen selkeä pullonkaula kouluttautumisen maailmassa: maahanmuuttajataustaiset nuoret päättävät peruskoulun selkeästi alemmilla arvosanoilla valtaväestöön verrattuna. Se vaikeuttaa heidän myöhempää koulutuspolkuaan.

Lähes kaikki nuoret jatkavat jossain vaiheessa toisen asteen koulutukseen. Myös heikosti pärjänneistä valtaväestön nuorista 97 prosenttia opiskelee toisella asteella, mutta vain 67 prosenttia heistä suorittaa opintonsa loppututkintoon saakka. Vastaavista maahanmuuttajataustaisista nuorista 94 prosenttia opiskelee toisella asteella. Heistä vain 53 prosenttia saavuttaa toisen asteen tutkinnon.

Ryhmien välillä näkyy siis pieni ero toisen asteen koulutukseen jatkamisessa, mutta varsinainen ero avautuu tutkinnon suorittamisen kohdalla. Toisen asteen ammatillisen koulutuksen keskeyttäminen on suhteellisen yleistä peruskoulussa heikosti pärjänneiden keskuudessa – ja keskeyttämisriski näyttäisi olevan erityisen suuri maahanmuuttajataustaisilla nuorilla.

Peruskoulussa hyvin menestyneet opiskelijat eli nuoret, joiden keskiarvo oli yli kahdeksan, jatkavat yleensä lukioon. Jopa 96 prosenttia tutkituista valtaväestön hyvin menestyneistä nuorista opiskeli lukiossa ja heistä 98 prosenttia saavutti ylioppilastutkinnon. Vastaavista maahanmuuttajataustaisista nuorista 92 prosenttia opiskeli lukiossa ja 95 prosenttia heistä sai ylioppilaslakkinsa.

Ero valtaväestöön on siis olemassa myös hyvin pärjänneiden nuorten keskuudessa, mutta se on kohtuullisen pieni. Ero ryhmien välillä näkyy kuitenkin siirtymässä lukiosta yliopistoon: siinä missä hyvin peruskoulussa menestyneistä ja ylioppilastutkinnon saavuttaneista valtaväestön nuorista 58 prosenttia aloittaa yliopistoissa opiskelun tutkimusajanjakson aikana, maahanmuuttajataustaisilla nuorilla vastaava osuus on 49 prosenttia.

Jotta koulutuksesta voisi tehdä tasa-arvoisempaa, on tärkeää selvittää, mistä tämä ero johtuu. Onko taustalla ryhmien välisiä eroja mieltymyksissä? Vai muodostavatko suomalaisten yliopistojen pääsykokeet kenties liian suuren esteen maahanmuuttajataustaisten nuorten kouluttautumiselle?

Maahanmuuttajien lapset kohtaavat useita pullonkauloja suomalaisessa koulutusjärjestelmässä. Siitä viestii se, kuinka monen maahanmuuttajataustaisen lapsen osaaminen ja arvosanat jäävät jo peruskoulussa valtaväestöä jälkeen.

ja
ässää

Eroja maahanmuuttajataustaisten ja valtaväestön nuorten välillä selittää suurelta osin erot perhetaustassa eli vanhempien koulutuksessa ja työelämässä. Maahanmuuttajataustaiset nuoret saavat siis vanhemmiltaan vähemmän tiedollista ja taloudellista tukea kouluttautumiselleen, vaikka henkinen tuki kouluttautumiselle voikin olla korkea.

Suomalainen koulutusjärjestelmä ei voi tuudittautua siihen ajatukseen, että ongelma pitäisi ratkaista muualla kuin koulutusjärjestelmän sisällä, vaikka perhetaustalla onkin vaikutusta koulutuksessa pärjäämiseen. Sen sijaan erilaisista perhetaustoista tuleville nuorille tulee taata yhdenvertaiset kouluttautumismahdollisuudet jokaisella koulutusasteella. Esimerkiksi opettajien kielitietoisuuden lisääminen voi parantaa maahanmuuttajataustaisten nuorten oppimistuloksia ja helpottaa koulutuksen läpäisyä.

On tärkeää tunnustaa, että myös aikuisiän kynnyksellä olevat nuoret tarvitsevat kannustusta
(<http://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.uutistamo.fi/koulutuksen-yhdenvertaisuus-toteudu-suomessa/>)
opintopolulle, ja että jotkut nuoret tarvitsevat tätä tukea enemmän kuin toiset.
([https://twitter.com/intent/tweet?text=Koulutuksen yhdenvertaisuus ei toteudu Suomessa&url=http://www.uutistamo.fi/koulutuksen-yhdenvertaisuus-toteudu-suomessa/](https://twitter.com/intent/tweet?text=Koulutuksen%20yhdenvertaisuus%20ei%20toteudu%20Suomessa&url=http://www.uutistamo.fi/koulutuksen-yhdenvertaisuus-toteudu-suomessa/)).

ELINA KILPI-JAKONEN

sosiologian dosentti, erikoistutkija - Turun yliopisto

KOMMENTIT

SINUN TÄYTYY KIRJAUTUA SISÄÄN
KOMMENTOIDAKSESI.

Kirjaudu tai luo tunnus Uutistamoon
Twitter- tai Facebook-tunnuksillasi

Facebook

Twitter

([http://www.uutistamo.fi/wp-login.php?](http://www.uutistamo.fi/wp-login.php?loginFacebook=1&redirect_to=http://www.uutistamo.fi/koulutuksen-yhdenvertaisuus-toteudu-suomessa/%3Ffb%3D1)

[login.php?](http://www.uutistamo.fi/wp-login.php?loginTwitter=1&redirect_to=http://www.uutistamo.fi/koulutuksen-yhdenvertaisuus-toteudu-suomessa/%3Ftw%3D1)
[loginFacebook=1&redirect_to=http://www.uutistamo.fi/koulutuksen-yhdenvertaisuus-toteudu-suomessa/%3Ffb%3D1](http://www.uutistamo.fi/wp-login.php?loginFacebook=1&redirect_to=http://www.uutistamo.fi/koulutuksen-yhdenvertaisuus-toteudu-suomessa/%3Ffb%3D1)
[loginTwitter=1&redirect_to=http://www.uutistamo.fi/koulutuksen-yhdenvertaisuus-toteudu-suomessa/%3Ftw%3D1](http://www.uutistamo.fi/wp-login.php?loginTwitter=1&redirect_to=http://www.uutistamo.fi/koulutuksen-yhdenvertaisuus-toteudu-suomessa/%3Ftw%3D1)

Uutistamo ei lähetä viestejä Facebookiin tai Twitteriin puolestasi.

TOIMINTAA TUKESSA

KONEEN SÄÄTIÖ

(<http://www.koneensaatio.fi/>)

(<http://suomalainentyo.fi/yrityksille/yhteiskunnallinen-yritys/>)

UUTISTAMO SOSIAALISESSA MEDIASSA

[Uutistamon Facebook-sivut \(http://www.facebook.com/uutistamo\)](http://www.facebook.com/uutistamo)

[Uutistamon Twitter-sivut \(https://twitter.com/Uutistamo\)](https://twitter.com/Uutistamo)

UUTISTAMO

[Ota yhteyttä \(http://www.uutistamo.fi/ota-yhteytta/\)](http://www.uutistamo.fi/ota-yhteytta/)

[In English \(http://www.uutistamo.fi/in-english/\)](http://www.uutistamo.fi/in-english/)

PYSY AJAN TASALLA TILAAMALLA UUTISTAMON UUTISKIRJE

@ |

KIRJOITA SÄHKÖPOSTISI JA PAINA ENTERIÄ

HAKU

🔍 |

KIRJOITA HAKUSANASI JA PAINA ENTERIÄ

